

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА**

Циклова комісія викладачів музики і хореографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О.Б. Жильцов

« 10 » 09 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Хоровий клас та практика роботи з хором

галузі знань 0202 Мистецтво

спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

Київ - 2014 рік

Робоча програма «Хоровий клас та практика роботи з хором» для студентів галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальності 5.02020401 Музичне мистецтво

«___» _____ 2014 року – 55 с.

Розробник:

Кифенко Анна Миколаївна, викладач циклової комісії музики і хореографії

Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії Романова Т.В

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова

Заступник директора

з навчальної роботи (С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол від «05» вересня 2014 року № 1

«___» _____ 2014 року

Голова (М.В. Братко)

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Галузь, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: кредити 15</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години) – 540</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва спеціальності 5.02020401 «Музичне мистецтво»</p> <p>Освітньо- кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: I-IV</p> <p>Семестр1:</p> <p>Практичні заняття - 17 годин</p> <p>Індивідуальні заняття – 4години</p> <p>Підсумковий модульний контроль -2 годин</p> <p>Семестр2:</p> <p>Практичні заняття – 21год</p> <p>Індивідуальні заняття: 4 години</p> <p>Підсумковий модульний контроль: 2 години</p> <p>Семестр3:</p> <p>Практичні заняття: 58години</p> <p>Індивідуальні заняття: 10години</p> <p>Підсумковий модульний контроль: 4 години</p>

		<p>Вид контролю в 3-му семестрі: залік</p> <p>Семестр4:</p> <p>Практичні заняття - 58годин</p> <p>Індивідуальні заняття - 10годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль - 4 години</p> <p>Семестр5:</p> <p>Практичні заняття - 58годин</p> <p>Індивідуальні заняття - 10 години</p> <p>Підсумковий модульний контроль - 4 години</p> <p>Семестр6:</p> <p>Практичні заняття - 58годин</p> <p>Індивідуальні заняття - 10 годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль - 4 години</p> <p>Семестр7:</p> <p>Лекції - 10</p> <p>Практичні заняття - 70годин</p>
--	--	---

		<p>Індивідуальні заняття - 6 годин</p> <p>Самостійна робота – 20 годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль - 2 години</p> <p>Семестр8:</p> <p>Лекції – 16 годин</p> <p>Практичні заняття - 45годин</p> <p>Індивідуальні заняття - 6годин</p> <p>Самостійна робота – 18годин</p> <p>Підсумковий модульний контроль - 2 години</p> <p>Вид контролю в 8-му семестрі: іспит, державний іспит</p>
--	--	--

1. Опис навчальної дисципліни Ікурс

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1.3	Галузь знань	Нормативна

	0202 «Мистецтво»		
	Спеціальність 5.02020401 «Музичне мистецтво»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Рік підготовки 1 Аудиторні заняття 50 годин, з них:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 Загальна кількість годин – 50		1-й семестр	2-й семестр
		Практичні	
		17 год.	21 год.
		Індивідуальні заняття:	
		4	4
		Підсумковий контроль:	
		2 год.	2 год

Опис навчальної дисципліни II курс

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань	Нормативна

4	0202 «Мистецтво»		
	Спеціальність 5.02020401 «Музичне мистецтво»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Рік підготовки 2:	
		Аудиторні заняття 144 годин, з них:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4год Загальна кількість годин -144		3-й семестр	4-й семестр
		Практичні	
		58 год.	58 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	10год.
		Підсумковий контроль:	
		4год.	4год.
		Вид контролю - залік	

Опис навчальної дисципліни III курс

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна	
	Спеціальність 5.02020401 «Музичне мистецтво»		
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Рік підготовки 3:	
		Аудиторні заняття 144 годин, з них:	
Тижневих годин для денної форми		5-й семестр	6-й семестр

навчання: аудиторних – 4год.; самостійної роботи – 2год. Загальна кількість годин – 144	Практичні	
	58 год.	58 год.
	Індивідуальні завдання:	
	10 год.	10 год.
	Підсумковий контроль:	
	4 год.	4 год.

Опис навчальної дисципліни IV курс

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5.4	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
	Спеціальність 5.02020401 «Музичне мистецтво»	
Змістових модулів – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Рік підготовки 4: Аудиторні заняття 195 годин, з них:

<p>Тижневих годин для денної форми навчання:</p> <p>аудиторних – 6</p> <p>самостійної роботи студента – 4</p> <p>Загальна кількість годин – 195</p>		7-й семестр	8-й семестр
		Лекції	
		10 год.	16 год.
		Практичні	
		70 год.	45 год.
		Самостійна робота	
		20 год.	18 год.
		Індивідуальні заняття:	
		6 год.	6 год.
		Підсумковий контроль:	
		2 год.	2 год.
		Вид контролю: іспит, державний іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» є підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю, удосконалення професійних умінь і навичок хормейстерської діяльності, співацької культури, формування у майбутніх фахівців творчого підходу до професії.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» є:

- розвиток у студентів умінь і навичок хорового співу;
- розвиток і вдосконалення вокально-хорового слуху;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;

- ознайомлення з прийомами та методами керування хором та їх практичне опанування;
- поглиблення теоретичних знань на основі практичного навчання;
- формування та розвиток професійно-педагогічних умінь і навичок;
- оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, новими прогресивними технологіями навчання;
- формування творчого, компетентнісного підходу до педагогічної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати :

- будову голосового апарату;
- правила інтонування інтервалів у мелодичному та гармонічному складі;
- елементи хорової звучності;
- типи співацького дихання;
- механізм звукоутворення;
- диригентські схеми;
- прийоми атаки звукоутворення.

В процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» студенти повинні *вміти*:

- точно відтворювати інтонаційний зміст партії в поєднанні з метроритмом;
- інтонувати інтервали у мелодичному та гармонічному складі;
- володіти академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою, артистичністю;
- працювати над творами а cappella;
- аналізувати хорове звучання та якість виконання;
- створювати єдність і цілісність музично-художнього образу твору;
- володіти співацькими типами дихання;
- володіти прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, схем.

В процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас та практика роботи з хором» в студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- володіння основними прийомами хорового диригування;
- володіння академічною манерою співу, емоційним і тембровим забарвленням звуку, виразною мімікою, артистичністю;
- здатність працювати над елементами хорової звучності використовуючи засоби музично-хорової виразності та вокально-хорову термінологію в процесі роботи над хоровим;
- здатність до теоретичного та музикознавчого аналізу хорової партитури,
- здатність характеризувати інтонаційно-звукову специфіку творів різних стилів;
- здатність до визначення хорових труднощів та вміння застосувати методичні прийоми їх подолання;
- вміння аналізувати хорове звучання та якість виконання;
- вміння створювати єдність і цілісність музично-художнього образу твору;
- знання жанрово-стильових особливостей музики, здатність до яскравого та образного відтворення хорового репертуару;
- здатність до самоаналізу, готовність до самовдосконалення;
- здатність до виявлення артистизму, виконавської волі, концентрації уваги до творчого самовираження;
- здатність до виявлення власної творчої інтерпретації хорових творів;
- готовність до професійного психофізіологічного володіння собою під час хорових концертних виступів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 540 годин 15 кредитів ECTS.

-

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Основи вокально-хорового мистецтва

Тема1: Опанування співацьким диханням та звукоутворенням.

Тема2: Робота над кантиленою співу, досягнення однорідного, рівного звучання по всьому діапазону.

Тема3: Робота над вокально–технічними вправами та нескладними хоровими творами.

Тема4: Вміння організувати і налагоджувати дихальний апарат на співацький тип.

Тема5: Робота над вокально-технічними вправами на вироблення м'якої атаки звуку

Змістовий модуль II

Звукоутворення як виконавський засіб вокально-хорового мистецтва

Тема1: Інтонування інтервалів у мелодичному та гармонічному складі.

Тема2: Спів хорових творів в гармонійному та поліфонічному викладі.

Тема3: Формування умінь унісонного співу, перехід до хорових творів гармонічного викладу.

Тема4: Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху.

Змістовий модуль III

Звукоформування як культура та естетика хорового вокалу.

Знайомство з основами хорознавства

Тема1: Ланцюговий спосіб дихання як важливий специфічний елемент хорової виразності.

Тема2: Вміння користуватися м'якою, твердою, придиховою атакою звуку в залежності від характеру твору.

Тема3: Знайомство з основами хорознавства.

Тема4: Початкове формування навичок спілкування студентів з хоровим колективом.

Тема5: Вокально-технічні вправи на розвиток гармонічного слуху.

Тема6: Узгодження своєї партії в загально-хоровому звучанні, спираючись на гармонічний слух.

Змістовий модуль IV

Розвиток практичних навичок вокально-хорової дикції та артикуляції як осмисленої, грамотної вимови слів

Тема1: Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово

до хорового твору, ознайомлення з піснею, розучування, художнє виконання.

Тема2: . Активізація співацького дихання та атаки звуку для виконання творів з характерною виразністю, або написаних Сучасною композиторською мовою.

Тема3: Працювати над кантиленою співу, досягати гнучкості і рухливості голосу. Досягнення однорідного, рівного звучання по всьому діапазону.

Тема4: Співати в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.

Тема5: Вміти одночасно співати одну партію, грати іншу.

Змістовий модуль V

Вокально-хорова дикція та артикуляція як осмислена,

грамотна вимова слів

Тема1: Послідовність роботи над музичним твором: вступне слово до хорового твору, ознайомлення з піснею, розучування, художнє виконання.

Тема 2: . Активізація співацького дихання та атаки звуку для виконання творів з характерною виразністю, або написаних сучасною композиторською мовою.

Тема3: Працювати над кантиленою співу, досягати гнучкості і рухливості голосу. Досягнення однорідного, рівного звучання по всьому діапазону.

Тема4: Співати в заданому хоровому творі окремі фрази, мелодичні і гармонічні фрагменти.

Змістовий модуль VI

Прийоми передачі агогіки, змін динаміки, темпів, штрихів

Тема1: Чіткий жест на вступ. Зупинки та зняття на різні долі такту.

Тема2: Динаміка у хоровому співі. Формування навичок відтворення постійної динаміки: **pp, p, mp, mf, ff.**

Тема3: Визначення функцій лівої та правої руки під час розучування твору.

Тема4: Визначення функцій лівої та правої руки під час розучування.

Змістовий модуль VII

Вдосконалення навичок та знань, набутих в попередні роки навчання

Тема1: Скласти план розучування нового твору.

Тема2: Робота над хорами **a cappella**, змістом якої є опрацювання компонентів хорової звучності – хорового строю та ансамблю.

Тема3: Спів багатоголосних творів у гармонічному й поліфонічному викладі, відхилення в інші тональності.

Тема4: Досягнення конкретної і чіткої вимови тексту в хорових творах, що передбачають різні динамічні відтінки, зміни темпів.

Змістовий модуль VIII

Створення художньої єдності та змістовності виконання хорового твору

Тема1: Питання темпів, сили і характеру звучання, їх зв'язок з кульмінаціями.

Тема2: Володіння прийомами передачі агогіки, динаміки, штрихів, темпів, схем.

Тема3: Вільне виконання творів у швидкому темпі.

Тема4: Визначення інтерпретаційного плану як результату докладного аналізу творчого задуму композитора.

Тема5: Досягнення конкретної і чіткої вимови тексту в хорових творах, що передбачають різні динамічні відтінки, зміни темпів.

4. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція, пояснення, розповідь, бесіда;

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

Практичні: слухання, вправи.

2) За логікою передачі і сприймання інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студента з книгою, виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій, тощо).

5. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, захист анотації до хорового твору, екзамен.

Методи письмового контролю: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Методи комп'ютерного контролю: тестові програми

6. Розрахунок рейтингових балів

за видами поточного (модульного) контролю 1-V семестри

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	103	103
2.	Відвідування індивідуальних занять	1	17	17
3.	Робота на практичних Заняттях	10	103	1030

5.	Самостійна робота	5	8	40
6.	Анотація до хорового твору	30	1	30
Всього без підсумкового контролю		1220		
Залік		100		
Коефіцієнт		12.2		

Розрахунок рейтингових балів

за видами поточного (модульного) контролю VI-VIII семестри

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	88	88
2.	Відвідування лекцій	1	13	13
3.	Відвідування індивідуальних занять	1	9	9
4.	Робота на практичних Заняттях	10	88	880
5.	Самостійна робота	5	27	135
6.	Анотація до хорового твору			

		30	1	30
Всього без підсумкового контролю		1155		
Екзамен		60		
Коефіцієнт		19.25		

Таблиця 8.2

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Студент вільно володіє та виявляє глибоке засвоєння музичного матеріалу, інтонаційно точно відтворює хорові партії, дотримуючись всіх музичних норм: правильного темпу, штрихів, нюансування. При виконанні музичних творів вдало втілює художній образ, майстерно демонструє стильові особливості твору та технічну досконалість виконання. Виявляє творчу самостійність та емоційність, демонструє високий рівень творчого самовиявлення у виконанні хорових творів.
«добре»	Студент демонструє достатній рівень сформованості вмінь і навичок у виконанні хорових творів. Вільно володіє та виявляє глибоке засвоєння музичного матеріалу, але допускає несуттєві неточності у відтворенні музичного тексту, недостатньо повно розкриває художньо-образний зміст твору. Демонструє достатній рівень творчого самовиявлення, самостійно і творчо використовує набуті знання, уміння та навички в музичній діяльності.
«задовільно»	Студент здатний відтворити музичний матеріал, володіє

	навичками та вміннями виконання хорового твору, але недостатній слуховий контроль та технічна недосконалість заважає відтворенню художнього образу музичного твору. Допускає неточності в інтонуванні. Відтворення музичних творів має епізодичне відхилення від ритму, недостатнє відтворення динамічних відтінків та художньо-образної сфери твору.
«незадовільно»	Студент демонструє поверхове, фрагментарне виконання репертуару.

Шкала оцінювання: національна та ECTS Таблица 8.3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії і норми оцінювання анотації до хорового твору

Максимальна кількість балів – 25	Критерії оцінювання
25 – 20	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів анотації.
19 – 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% - 75% виконання усіх розділів анотації.
14 – 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% - 50% виконання всіх анотації.
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів анотації.

7. Методичне забезпечення

- Опорні конспекти лекцій;
- Хрестоматії хорових творів;
- Робоча навчальна програма;
- Перелік основних термінів та понять з дисципліни.

8. Рекомендована література:

- 1 . Колесса М. Хорові твори. – Київ, 2005
2. ЛеонтовичМ. Хорові твори. К.- 1961.
3. Степурко В. Царює Господь. Хорова бібліотека камерного хору ”Київ”. К.- 2001.
4. Співає ”Думка”. Хорові твори. К.- 2003. 14.
5. Пігров К. Керівництво хором.-Київ.:Муз.Україна, 1964.

6. Пушечникова С. Я. Хрестоматия по хоровому дирижированию : вып. 1 / сост. С. Я. Пушечникова, Ю. М. Игнатъев. - М., 2005. - 80 с: ноты.
7. Чесноков П.Г. Хор и управление им: пособие для хоровых дирижеров. - Москва, 1961.

Базова література:

1. Осеннева, М.С. Методика работы с детским вокально-хоровым коллективом [Текст] : учеб. пособие для сред. и высш. пед. учеб. заведений / М.С. Осеннева, В. А. Самарин., Л. И. Уколова. - М.: Академия, 1999. - 224 с.
2. Пігров К. Керування хором.- К, 1962.- 123с.
3. Переверзев, Н. Исполнительская интонация [Текст] / Н. Переверзев. - М.: Музыка, 1989.-207 с.
4. Пушечникова С. Я. Хрестоматия по хоровому дирижированию : вып. 1 / сост. С. Я. Пушечникова, Ю. М. Игнатъев. - М., 2005. - 80 с: ноты.
5. Пушечникова С. Я. Хрестоматия по хоровому дирижированию : вып. 2 : 2-е изд., испр. и доп. / сост. С. Я. Пушечникова, Ю. М. Игнатъев - М., 2005. - 90 с: ноты.
7. Пушечникова С. Я. Хрестоматия по хоровому дирижированию : вып. 3. Часть 1. / сост. С. Я. Пушечникова, Ю. М. Игнатъев. - М., 2007. - 96 с: ноты.

10. Рекомендований репертуар для хорового класу

Бабаджанян А.	„Ноктюрн”
Бах Й. – Гуно Ш.	„Ave Maria”
Бріттен Б.	Missa Brevis in D

<p>Бусто Я. Гершвін Д. Каччині Д. Кошиць О. Леонтович М.</p>	<p>Kyrie, Agnus Dei</p> <p>„Радість – ритм”</p> <p>„Ave Maria”</p> <p>„Ave Maria” „Слава – Єдинородний”</p> <p>Два хори з опери</p> <p>„На русалчин Великдень”:</p> <p>„ Хай іде, насува чорна хмара”,</p> <p>„Ой гори, ой світи”</p> <p>„Світе тихий”</p> <p>„Молитва за Україну”</p> <p>Хоровий концерт</p>
<p>Лисенко М.</p>	<p>„Камо піду от лица Твого”</p> <p>„Алілуя”</p> <p>„Утоптала стежечку”</p>
<p>Людкевич С.</p>	<p>„Зелений явір”</p>
<p>Мейтус Ю.</p>	<p>„Веснянка”</p>
<p>Муха А.</p>	<p>„Зелений ліс”</p>
<p>Мясков К.</p>	<p>„Садок вишневий коло хати”,</p>
<p>Семенов К.</p>	<p>„Думи мої”</p>
<p>Степовий Я.</p>	<p>„Богородице, Діво, радуйся”</p> <p>„Преславна Богородице”</p>
<p>Фільц Б.</p>	<p>Реквієм</p>
<p>Форе Г.</p>	<p>Agnus Dei</p>

Чесноков П.	„Хвалите имя Господне”
Шамо І.	„Знов весна, і знов надії”
	„Веснянка”,
	„Грушечка”,
	„Жниці – в’язальниці”
	„У рідному краї”
Шаповаленко В.	„На вгороді коло броду”
Штогаренко О.	